

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Legatus Apostolicus, Sev Concionvm, De Iohannis
Baptistae, Magni, Adversus Incestum reliquaque peccata
Herodis, Libertate, Notae**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1612

Echo Concionis XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56132)

ECHO
CONCIONIS XXII.

THEMA. *Adiecit tamen tandem Herodes & hoc super omnia. Ipse enim misit, ac tenuit Iohannem. & alligavit eum, & inclusit in carcerem, propter Herodiadem uxorem Phillippi fratris sui, quia duxerat eam. Luc. 3. Marci 6. Matth. 14.*

Facta repetitione visitata, sic propositum;

Dicendum hoc
sicut mihi

1. De Herodis, & Potentiorum inconstantia;
2. Quae causa tanta instabilitatis;
3. Quam stulti Curiarum, ac Potentiorum sectatores. AVE.

I.

De Herodis & Potentiorum inconstantia,

Heri audiebatis (Auditores &c.) Herodem pro Iohannem suo etiam contra carissimam suam Herodiadem, cum Deo, cum populo militare, omnia unius capiti timere, facere &c. at ecce, hodie idem auditur, omnia propter Herodiadem contra Iohannem, contra Deum, contra populum, contra conscientiae suae dictamen, facere.

Hodie enim missis satellitibus occupat Iohannem, in batathrum Macheruntinum, quasi in quandam arcem Virdianam, intrudit &c. & quidem propter Herodiadem, ait Evangelista.

O rerum scenam de repente inuersam!

O fortuna potens, quam variabilis! Virgil in Opusc.

Diatra est, horaria est, imò momentanea est.

Ita nunquam vni diu est bona, ut non semper eadem, mala.

Vireo est, quae, quum splendet, frangitur. Pablius.

Ut Agrippa è carcere ad regnum, sic Baptista, velut è regno & summo Regis fauore, ad carcerem raptus est.

Heri, securigati milites, Herodis iussu, Iohannem honoris & praesidij specie, quasi fasses praeferentes, conabant;

Vu s

ronabant;

Mirabilis
reru circa
Iohannem
inconstan-
tia.

ronabant; hodiè ijdem illi, iusso vnus & eiusdem Ho-
rodus, Iohannem, non sine infamia, circumstant, et ca-
pian, vt vinciant, & in lucum iniçiant. &c.

Ligatur, *Plagatur* hodiè Baptista in domo eorum,
qui heri eum diligebant.

Ite nunc, & fortunæ credite; Ite nunc & ponite car-
nem brachium vestrum, Auditores.

Ite nunc & confidite in Principibus, in quibus non est
salus.

Deinceps, si legem nocens veretur, fortunam inuo-
cens, a qua tæpè obprimitur, potest vereri.

Curia quâ
inhabitabilis.
& parū
fid. Videte igitur (Aulici) videte, sed & vos quoque Cu-
riae & Magnatum Oratores, quam ibi fallax est vana
est gratia, quam fluxa ibi omnia, quam instabiles acq-
uacertæ huiusmodi amicitia.

Si laxas erumpunt, si stringis, erumpunt.

Lupum auribus tenere facilius, quam illas.

Virg. 4. *Aeneid.* Vt varium est instabile semper femina; sic & Curia;
vt rectè Valerius Flaccus infidam Curiam adpella-
rit:

Ibi arundines vento agitatæ. *Mart. ii.*

Ibi scintillo in arundinetis discurrentes. *Sep. 3.*

Ibi arbores autumnales. *Ep. lud. x.*

Ibi nubes sine aqua, qua à vento circumferantur. *Ibid.*

Ibi sydera errantia. *Ibid.*

Ibi luna crescens, & decrescens. *Eccli. 27.*

Ibi aqua diluuij euntes & redeuntes. *Genes.*

Ibi Euripi vno plures & septies quouis die re-
flui.

Ibi Proteorum seu Vertumnaorum seminarum.

Ibi taruarum, & fictorum pictorumq; vultuum of-
ficina. Vix ibi aliquis vnus non personatus.

Ibi maximè vanitas vanitatum, & omnia vanitas,
ibi Thurini multi, fumi venditores.

Ibi denique ipsa inconstancia, quæ quod voluit, sper-
nit; repetit, quod nuper omisit. *Horat.*

Modò harum, modò illarum partium, aliud stan-
tes, de eodem Aulici serè cogitant.

Quam saltibus & choreis quotidianis Aulicorum corpora; tam eorum animi desultoria leuitate deletantur. Oues manè, lupi rapaces vespere.

Quam gaudent mutatorijs, & noua quotidie di-
sploide; tam gaudent amicitiarum mutatione.

Ibi tam Patroni, quam clientes, tam milites, quam
caeculae velut flumina mouebuntur.

Sub Sagittatio natos dicas Aulicolas pænè omnes,
qui ad eò motu delectentur.

Imitantur id quoque, quod ventis animal nutritur,
& aures,

Quod protinus adsimilat, resigit quoscunque colores,
Came leonem scilicet. Ouid. Metam.

Genus hominum hominibus reliquis parum carū,
Damnq; minimè odiosum, de malis loquor.

Dixit mouere pedes suos affectionum scilicet, nunc
amando, nunc odiendo vnū & eundem, & Domino
non placuit. Hierem. 14.

Saltatrix, ac mobilis illa turba tam Deo displicet,
quam placuit filia Herodiadis Herodi simulq; discum-
pulis, cum saltauit, vt in sequentibus, dante Deo,
dicetur.

Cic. Philipp. 7. Quid est enim inconstantia, mobilita-
te, leuitate, cum singulis hominibus, cum vero vniuerso
seruati turpiter?

Exeat, exeat aula Herodis, non modò qui vult esse Lucanus.
prouis, sed & cuiusque fides placet, & dictorum facto-
rumque constantia.

Exeat Herodis aula, cui tam non falli, quam non
fallere, constitutum est, vel Iusta, qui Reges imet,

Deponat, omne pellat ex animo decus. Senec. in Hip-
pol.

Itaque Nolite confidere in principibus, in filijs homi-
num, in quibus non est salus. psal.

Hierem. 17. Maledictus homo, qui confidit in homi-
ne, & ponit carnem brachium suum, & a Domino recedit
cor eius.

Isai 36. Ecce confidis super baculum arundineum con-
fractum: istum super Aegyptum, cui si innixus fuerit ho-
mo,

mo, intrabit in manum eius, & perforabit eam: sic Pharaon Rex Aegypti omnibus qui confidunt in eo, acerbis quondam Rabfaces ille ad Ierosolymitanos, quos obfidebat.

Verissimè nostrate proverbio dicitur, *Servitium Dominorum, non est hereditas.*

Exemplis
necatis
Amaz.

Exemplis plena omnia.

Amaz nuper, ex infimo loco, ad summam procectus, & indigenis advena praelatus, omnia in regno Allueri, prater sceptrum, gerens, Rex Regis ipsius, ab ita multo post, nescio qua Zelotypia Regicræta, quasi Regi Reginam penè præsentem se, & in Curia ipsa obprimere voluisset, ita Regi displicere cepit, ut in crucem repètè ageretur. Ite nunc & confidite in Principibus &c.

David nuper regijs armis indutus, nuper regis cōniCTOR, nuper Regis gener carissimus; pauculis post diebus, Socero persequente vix panibus medicatis denè vitā sustentat: Ite nunc, & confidite in Principibus &c.

Seianus vir, de quo multa Suetonius in Tiberio c. 48.) cum Tiberio Imperatori primū adeo carus fuisset, ut etiamnum viventi statuam æream posuere Imperator, decreveritque diē Natalis eius publicè colere & aliquandò Romani ipsi æquè per Tiberiam Seianumque, quasi per Castorem & Pollucem, iurauerunt, tandem ab ipso Tiberio, eius potentiam auctorem iam metuente, desertus est ac proditus. Scripsit enim Tiberius è Capreis ad Senatum, contra Seianum, epistolam, atque ita à Marone, per milites dispositos, in Curia ipsa captus est, ac victus, à Senatuque damnatus, in schalis Gemonias abiectus, vinctoque dilatus est. *Ex Dione* Ite nunc, & confidite &c.

Belisarius quid post victorias ingentes de Barbaris, ab Imp. Iustiniano excecatus, stipem è rugarolo à pratercuntibus emendicavit his verbis, *Da solium Belisario, viator, quem invisilia, non culpa cecavit.*

Crinitus, & Volaterranus. Ite nunc & confidite &c.

Henricus ille VIII. Anglorum Rex, suam Thomam Morum ut regè & aulicè tandem tra-

Statuit ite nunc, & confide &c.

Nostri aui, ætatis, & orbis, ac pænè vrbi exempla adhuc cruenta & fluentia, malo vos animis reperere, quam à me expectare, imo fatius vobis obliuisci, potueris meminisse.

Ita scilicet catti quamlibet specie mites, & ludibundis, postquam plusculè cum mulculis collufere, ipsosdem necant & deuorant.

Ita ferè meretricibus adhuc adolescentulis & integris, tam concubinarij quam Lenones benè adficiuntur, abutuntur &c. quas rugosas iam & corruptas abigunt, earumque vix tandem conspectum ferent.

Curtia amicitias utilitate probat, & voluptate, bonis sine mobilibus, & mobilitatis in amicitia autoribus, parùm honestate & virtute, bonis omni fundo immobilioribus, & firmas amicitias facientibus.

Equum bellatorem tamdiu altura atque in delitijs habitura, quamdiu Olympicis, aut prælijs idoneus, venditura duro agricolæ aut molitoti, cum primum caperit ilia ducere.

Quisquis Herodibus, aut eorum Curijs spe incumbit, tam sit ille ruendi certus, quam arces illæ aut pyramides, quæ in ebullientibus arenis, aut pratis tremulis, nulla præpalatione, fundarentur; aut si quæ domus olim in Deso Insula semper (ante natos illic ex Latona geminos, Apollinem & Dianam) tremula, aut in terris ad Audomaropolim fluctuantibus, essent edificata.

Quam sunt instabilia fundamenta, tam caducum ædificium omne, quod superstruis.

Hæret hedera tenui ramusculo? cucurbita aut vitis, & fragili & erosæ vltimo maritata? ruinam breui expectare potes.

Statuis fortunæ, globo volubili insistentibus, aut rotarum impetu currentium radijs, Herodianorum amicos adsimilare possis. Nam vt statuas illas primus mox motus decurbat; & rotarum radij citò ab alto in imum volutantur; sic illos leuicula occasio illicè expugnis paruos, imò nullos facit, forsitan de Consulibus

Quibus similes sint Augusti.

Ouid.

bus

bus Rhetores, ne remiges dicam.

Forſitan huc ipectavit, qui ſic vovit; *Deus meus pone illos vt rotam, & ſicut ſtipulam ante faciem tuam. pſal.*

Adeò multi à temone regnorum, quæ regebatur *Israel & auriga eius*, ad temonens curruum agellum, ad ſtiuas, ad temones, imò non ad temones tantum, ſed ad remos; à tribunalibus, ad tranſira ſunt relegati.

Si qui fortè non ruunt, certè ſemper tremunt, vt parricida ille primus ab occidio Abelis fratris ſui. *Genes. 4.*

In cõtinuo metu motuq; verſantur, vt tẽplũ neſcio quod in eo *Egypti loco*, de quo ita Pomponius Mel.

In quodam lacu Chemmis inſula lucos, ſylvaq; q; Apollinis grande ſuſtinens templum, natat, & quæcumq; venti agunt, pellitur. Pomp. Mel. libr. 1. de ſitu Orbis. 9.

Omnia ſunt hominum talium tenui pendentiũ ſcilicet ſemper neſcio quam Atropoſon timent, impoſito tẽplũ felicitatis ſuæ ſecuram, vt dicant, antequam oritur, ſuccidit me, de mane uſque ad veſperam ſinitis me.

Vt nos quamlibet ſani ſubitam mortem, ſic illi precipitem tuinam ſemper timent.

Lubrica, tremula, pendula, vitreola in Curijs amiciũque Potentiorum ſunt omnia.

Repreſentatio mutationum circa Baptiſtam, Veſtram enim fidem Dixiſſetis (Auditores) eũ beati aut nudiuſtertius legeretis, aut ex me audiretis illud *Herodes metuebat Iohannem, ſciens eum verum iuſtum & ſanctum;*

Item; *Herodes cuſtodiebat, ſeu obſeruabat Iohannem, vt gemmam auro incruſtatam &c. vt regi ſui aratum, vt ſeipſum.*

Item; *Herodes libenter audiebat Iohannem, nõ minus, quam Sirenem aut Muſicem &c. totus & totos dies ex Baptiſtæ ſui ore pendeat.*

Item; *Herodes audito eo multa faciebat; eius, vt Dictatoris, arbitrio Reimp. pænè totam Galilææ regebat &c. Erat Baptiſta in Galilæa ſub Herode, quod Ioseph*

olim in Aegypto sub Pharaone, qui *tenstit: ut eum Do-*
rum an domus sua & principem omnis possessionis sua, ut
audiret principes eius sicut semetipsum, & senes eius pru-
dentiam doceret. plal. 104. Erat Corhon Herodianus.

Ipsus Herodes custodiebat Iohannem, & custodia mi-
serati illi insuper decreta, contra Herodiadis illū infi-
dias ita tuebatur, ut et si quam maximè vellet Hero-
dias occidere Iohannem, nullo modo posset &c.

O gratiam Concionatoris apud Regem propè in-
credibilem!

Dixissetis (inquam) cum talibus lectis, auditis, aut
visis, fore tandem, ut auretis istud, *Adiecit Herodes &*
hoc super omnia. Ipse enim misit ac tenuit Iohannem, &
adligavit eum, & inclusit in carcerem propter Herodia-
dem &c?

Vix ego, qui hæc loquor, nisi Evangelistæ tres face-
rent fidem, his ipsis habeam fidem.

Quis enim credat, accidere tantam rerum vicissi-
tudinem unquam potuisse?

Iohan. Baptista heri deliciae Regis; hodiè Regis
quisquilix, & Curix peripsema!

Heri Regis cervical; hodiè supplex autem Regis tri-
bunal, & quasi capital!

Heri donarijs & honorarijs augebatur; hodiè suis
& libertate spoliatur!

Heri Rege vsus protectore; hodiè Rege vitur im-
pugnatore & captivitatatis autore!

Heri contra Herodiadem custoditus; hodiè prop-
ter Herodiadem captus, adligatus!

O rerum, Regumque inconstantiam! O subricas
potentiorum amicitias! O vitreos mundi fauores!

Sed ais: Neque Rex, neque res mutata, sed species
tantum.

Forstian illi malè, qui tempora & tempora se-
cernentes, putant aliquod tempus fuisse, quo He-
rodes Baptistam verè meruerit, observârît, liben-
ter audierit &c. & aliud, quo vel oderit, & vixerit Ioh-
annem, vel quo, nullo Iohâ. odio, sed impotenti Herodia-
dis

Circa
quas du-
biolum;

dis amore, tamen etiam vinxerit, occiderit.

Simulata fuerunt vel priora omnia, vel posteriora. Priora, cum se amicum Iohannis etiam seueri mortis simulauit, cum verè intus odisset, vt deinde vinciens ostendit. Posteriora, cum illum vinciens mortasse animum finxit in gratiam Herodiadis, qui retro vt priùs Iohannem diligebat.

Et opinio-
nes dug.

Sunt enim certè, qui, quæ Marcus de benevolentia in Iohannem regia memorat, negent accipienda, quæ si sincerè & reuera eiusmodi essent, sed sic à Rege ostentarentur, à populo autem malè credulo pro vera minimeque fictis crederentur, vnde & Euangelista velut vera memorarit, non deceptus ipse, sed vulgi opinione loquutus.

Scripturæ enim Sanctæ minimè est insolens, adparentia, verisimilia, & vulgò ità credita, quasi vera recitare.

Diuus Anselmus in 14. Matth. *Consuetudo inquit Scripturarum est, vt opinionem multorum, sic noster historicus, quomodo eo tempore ab hominibus crederetur.*

Idem ibid. *Aliud volebat Herodes, & aliud simulabat... Frequentabat... eum tentans, si aliquo modo posset eum à reprehensione sui reuocare.*

Consentiunt nonnulli scriptores classici, qui ceteram quoque Herodis, quæ mōx sequitur, de postulato potius Iohannis capite, quam media parte regni, & de emissio coram tot discumbentibus interuando (ibi, *Et contristatus est Rex. &c.*) omninò fictam adfirmant.

Denique, id ferè per suadeor, quod fictiones illæ, simulationes, dissimulationes, ferè ex genio Curæ sunt, & Potentiorum propriæ.

Hinc illud nescio cuius Gallorum Regis (Ludouici XI. opinor) *Qui nescit dissimulare, nescit regnare,* quod vnum solumque Latine etiam filium scire sicut putauit.

Attamen, non admodum repugnauero, si quis reneat quoque, Herodem initiò verè Iohanni bene voluisse,

uisse, obseruasse, libenter audisse, contra Herodis infidias defendisse &c. sed vinxisse, occidisse, non odio, aut animo iam mutato & minus benè volente, sed tantum ne Herodiadi sic poscenti displiceret.

Fauent enim huic sensu Matthæus & Marcus, qui loquuti de carcere, subdunt môx vterque *propter Herodiadem uxorem fratris* &c. q. d. numquam fuerat hoc Herodes facturus, nisi amor improbus, quo Herodiadem deperibat, vicisset amorem quo Iohannem diligebat. Non oderat, cum amicitia signa primum Iohanni demonstrabat, amabat etiam tum, cum ei vincula odij signa decernebat. Vis maior alterius amoris alterum vincebat.

Nycticorax illa, & ignaua bubo, sola cum solo Rege, noctu in incestis puluinaribus ferali carmine cantans, cantum potuit, vt traheret amantem ad vitam amato inferendam.

Fauet & illud, quod postulato Iohannis capite, dicitur *Herodes contristatus*.

Fecit scilicet Herodes iste Antipas circa Iohannem quod eius successor Herodes Agrippa circa Petrum statuerat; *Occiderat Agrippa Iacobum fratrem Iohanni gladio; videns autem, quia placeret Iudæis* id est vel iuvante Iudæos, vel gratam fuisse Iudæis primam illam crudelitatem, & Iacobi eadem adposuit adprehendere & Petrum; eadem eade statuit cumulare, nullo Christianorum odio, sed tantum vt placeret populo. Act. 12.

Iste etiam noster fortasse nulla malevolentia, sed tantum, vt meretriculae ardentissime id adfectanti placeret, Iohanni manicas injci iubet. Ille, vt placeret populo; hic, vt placeret Herodiadi; *propter Herodiadem*, ait Marcus cap. 6.

Nisi fortè idem Herodes fuerit, qui & Iohannem & Iacobum decollarit, vt bis expressis verbis putat Erasmus in Paraph. petris parte 2. pag. 11. & 12. & in mea Ara Cæli conc. 4. c. 12. act. Apost. part. 2. pag. 68.

Xr

Vr

Ve ut tamen, & quoquo spiritu, Baptistam Herodes in carcerem intruferit, certe hinc videte est, ex his tribus vnum aliquod, vel *Inconstantiam* Potentiorum magnam, si quem heri verè ardentissimeque diligebat, hodie, animo demutato, intrufit in vincula; vel *Hypocrifin* & *Simulationem* fallacissimam, si animo semper eodem fuit erga Iohannem, id est, si semper, ex quo incestas eius nuptias cepit reprehendere, illi ma³è voluit, nihilque aliud, quam sicè illum *tumens*, observavit, libenter audiuit, multa eo audito fecit, & ab Herodiadis insidijs delecta custodia sicè defendit &c. vel *Iniustitiam* intolerandam, & Conscientiam innotentem, si quem adhuc verè amabat & colebat, *scilicet eum virum iustum & sanctum*, vinciri tamen, includi, necarique tandem iubebat, satellitibus & licetore expeditis, tantum, vt placeret, aut non displiceret metreticula ita cupienti, & crebro illud inculcanti

Iuuenal. Sat. 6. *Pone crucem seruo; & ad illa Herodis, meruit que crimine seruus.*

Supplicium? quis testis adest? quis detulit? audi, Nulla vnquam de morte hominis cunctatio longa est, responfanti; O demens, ita seruus homo est? id est, cum amne serui in hominibus recententur? mihi scera, qd.

Hoc volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas.

Hæc tria Auditores } 1. Inconstantia, } An non clamant, Herodè
} 2. Simulatio & dissimulatio; } eum Cæsa sua
} 3. Conscientia, & In- } plane execrandum?

Heu fuge crudeles terras, fuge litus auarum. Virg; Æneid.

I I.

Quæ causæ tantæ Instabilitatis.
Et sunt verò causæ nonnullæ, ob quas accidere vix aliter possit, quas iam iam produco, siue ad excusandum hominum illud genus, siue ad vitandum studiosius.

Causæ

Inconstantiam Potentiorum oriri ex varijs causis,

Causæ In- stabilitatis Potentiorum varie,	1. Intrinsicæ, vt	1. Humanitatis nostræ cōmunio;
		2. Delicatus animus, & laci facilius.
	2. Extrinsicæ, vt	1. Spes supplementorum;
		2. Captatores gratiæ ipsorum Magnatum;
		3. Subplantatores;
	4. Genus negotiorum regionum;	
	5. Fortuna.	

* 1. Intrinsicæ, & ex ipsa hominum natura resultantes.

* 2. Humanitatis nostræ cōmunio. Quamuis enim Reges a Poëcis passim filij Deorum, & a Propheta Dij adpellentur, & filij Excelsi omnes, vt qui Deum nobis officio ac dignitate repræsentent; non tamen idcirco ita hominem exuerunt (imò nec Pontifices ipsi ex hominibus adsumti) vt communes reliquis hominibus infirmitates in ipsos nihil possint.

Et ipsi circumdari sunt infirmitate.

Et ipsi quoque homines sunt. Et ipsorum quoque est, ingenuè istud fateri, Homo sum, humani à me nihil alienum puto. Terent. in Heaut. act. 1. scen. 1.

Et ipsis multa humanitas accidere, & ab ipsis fieri possunt.

Humanum autem est, non sibi constare, aliud stando, aliud sedendo velle, aliud de rebus, hominibusque cogitare.

Omnis homo mendax. psal.

Mendaces filij hominum in statueris, vt decipiant ipsi de vanitate in idipsum. psal.

Homo nunquam in eodem stat u permanet, nec corpore, nec animo aut voluntate; vult non vult. Job.

Incredibilis volubilitas liberi arbitrij est.

Hominum quislibet, modico interuallo, vt luna mutatur. Eccli. 27.

Non ita Carpathia variant Aquilonibus vnde. Propert. l. 2. eleg. 5.

Intrinsicæ, vt
1. Humanitatis nostræ cōmunio;

Pompon. Euripo ipso est inconstantior. Ille enim, vnus diei
Mela li. 2. noctisque spatio, septies recurrit, at homo, etiam in-
Plin. l. 2. stus, septies vno die cadit, septies resurgit, tantillo tem-
Strabo l. 9 pusculo septies amorem suum vertit à Deo ad Crea-
 turas, & septies illas perosus amorem suum retorquet
 in Deum, velut toties mutata factione.

Quod voluit, spernit, repetit, quod nuper omisit:

Mòx à pace, & vix iclo cum Deo fœdere, rursus bel-
 lum; pòst, iterum paces bello intertextæ.

Imò vna horula, mille diuersæ & aduersæ vni ho-
 mini & cogitationes & voluntates.

Meretricium nescio quid animis nostris inest, vt
 hoc nunc aliud mòx amemus.

Materiæ iuræ ad similiaueris, diuersarum formarum
 vt capacissima, sic audissima.

Ventis, ac literis aquæ inscriptis fidere liceat citi-
 us, quam humanæ voluntati.

Græcoque verbo Euripiston hominem quemcun-
 que iure adpelles, ad eò incerta est fide; parumq; con-
 stans, nisi facta aliqua Gratia Dei anchora sistatur, &
 Spiritus-Sancti pondere velut saburretur.

psal. 107. *Vana salus hominis cuiuscunque.*

Itaque & Regum ipsorum.

*Amicitia Regum repentina sunt, amorisq; ardore suble-
 rō accenduntur, sed expugnari labefactariq; facile pos-
 sunt, ait Plutarchus.*

psal. 145. *Nolite considerare in Principibus, vt neque in fi-
 lijs hominum, in quibus non est salus.*

psal. 117. *Bonum est sperare in Domino, quàm sperare
 in Principibus.*

In Domino, in Domino sperandum qui custodit ve-
 ritatem in seculum. psal. 145.

2. Animo
 delicatio-
 sc.

* ij. *Delicatus animus* Et tam lædi facilis, quam pla-
 cari difficilis. Faciles motus mens generosa capit, in dete-
 riorem partem vt plurimum.

Ægerrimè in eundem virum & magna fortuna &
 magna patientia conueniunt.

Vt ferè Potentibus ad eò delicata sunt corpora, vt
 vel leuiculus vrticæ ad tactus, vrat ipsos acutius, quàm o-
 piliones

piliones aut plebeios infixus aculeus, vel apum vel spinarum; sic ferè iisdem animi adedò intractabiles, vt verbulo, aut nutu leui, neque leuiter excandescent, neque leues penas exigant.

Pro plumbeis offensis plumbeas iras gerunt.

—immodesta voce nulli est

Fas homini violare Diuos illos mortales. Pindar. ode 1. Olymp.

Testes, tot Principum in Reges suos, ab vno pugno, rebelliones; Regum, ab vno dictatoriolo, in Principes feritates; testes, tot nobilium inter se, ob negatam alicui vmbra, monomachia; ac mutua cædes, ab vna vel refragatiuncula, vel mendacij, per iocum, obiectiuncula.

Magni scilicet in oculis suis homines, & qui se Dijs propemodum æquant, non tanti fieri se, quanti sunt, aut se faciunt, non vulgariter dolent, & paulò iniquiores ipsorum aestimatores, aut nimis sobrios laudatores, mòx respuunt, & ex albo amicorum reiectos, spongia obliterant.

Perfècè adorari debere se cum parent, Se? imò signa sua, & statuas (vt olim suam Nabuchodonosor:) facile vel minimam cuiusque in quacunque recula tergiversationem, aut obloquium, multifariam multique modis multandam putant.

Alexander Magnus Clytium, amicum alioqui carissimum, Philippi Patris memoriam paulò magnificentius, quam vellet, tuentem, ferre non potuit, sed arrepto à satellite telo, Patris laudatorem trucidauit.

Adfecti magna benefacta pensare gratijs pluma leuioribus, in paruis læsi, non paruas neque plumbeas iras gerunt. *Mendaces filij hominum in stateris.* psal.

Itaque, cum difficile sit, amicos ipsorum non aliquandò peccare, aut nutu, aut verbulo &c. (*qui enim non offensus in verbo, hic percussus est vir.*) nec possint generosa quædam clientium pectora vsquam assentari, sed potiùs candidè omnia fateri, & atra atra dicere,

cere, & alba alba, albas niues, atros Æthiopes; negare, contradicere, cum ita res ferunt; inde fit, ut amicitia Potentiorum diuturnæ esse non possint.

Difficilis cultura Potentis amici, ait ille.

O! si Baptista noster, ad quædam obsurdescere potuisset, aut voluisset: si ad quædam conuiuere! si imperasset sibi omnia assentari!

Si potuisset, aut voluisset dicere *bonum malum*, & *malum bonum*! si vultum ex vultu Dominorum comparare!

Terent. in Andria.

Si potuisset, aut voluisset, Herodis cum Herodiade nuptijs subscribere, & cum Volsæo Anglo neficio quo autorare factum! aut non dixisset, *Quas credo esse has, non sunt vera nuptia!*

Si tacere odiosum illud, *Non licet tibi habere uxorem fratris tui* &c. potuisset!

Si de omnibus malis, *qua fecit Herodes*, ne quidem!

Vixisset profectò Baptista vno minor Ioue, Herodicharus, reuerendus, auditus, & in omnibus exauditus &c. quem nunc auditis capi, vinciri, includi &cæt.

Auro, esculento poculento vixisset, cui nunc datur *panis arctus, & aqua breuis.*

Nunquam istas in amicitia cum Rege mutationes esset expertus.

Lepidè quidem, sed verissimè tamen nostrare pro uerbio iactatur, *Viuerè volenti, tacendum est*, viuere inquam, hac vita mortali. Nam *viuerè volenti vita vitæ, vitia omnia contra clamandum est.*

Hic vè quia aliquid dixi; ibi *vè mibi quia tacui.*

Ibi tacuisse nocet; hic nocet, esse loquutum.

Ergò ille non malè, qui sic ad amicum; *Vicere tibi, & longè nomina magna fuge*, Quid. libr. 3. Trist. eleg.

4. Fuge, apud quos vel loquendo, vel tacendo petere, necesse sit.

Itē extrin
secis, vt
i. Fiducia
subpie-
mento-
rum,

*2. Extrinsicæ, & à rebus fortuna oriundæ.
*3. Spes subplementorum, id est, quia credant Poten-
tes, vel se sibi iufficientes esse (nam qui eiusmodi sunt
amicitias non admodum adfectant;) vel, facillimè a-
micos novos posse inuenire (vt vulgò dicitur) pro a-
milo vno duos, vt qui opibus & potentia frequenter
non minus, quam hamo pisces capiuntur.

Vulgus amicicias utilitate probat. Ouid.
Vt verum vtilium, quarum iactura non facilè est
reparabilis, ferè diligentior solet esse custodia; fa-
cilè autem reparabilium cura negligentior; sic ami-
corum.

Si discedit, discedat, inquit Potentiores, succedet,
qui preceetur.

Namquid & vos vultis abire? Iohan. 6.

Neque te teneo, neque diuina refello. Virg. 4. Æneid.

Omne rarum, carum Sollicet.

Rerum pretia de raritate pensantur, ait Bernard.

Erit belli Dux aliquis in hostico cum suis à patria
& auxilijs procul aut Nauarchus in medio Oceano, <sup>Quæ ubi-
que causa
est negli-
gentioris
custodiæ
habitatorū,</sup>
ubi subplementa desperentur? Tum & Nauarchus re-
migijs, quantum poterit, indulgebit, ipsosque
mollius habebit; & Dux belli parceret sanguini vetera-
norum. Erunt autem iidem illi suis propiores: exem-
plò spe subplementorum & subpetiarum, sicut san-
guinis suorum paulò profusiores.

Perijt memoria eorum remigum militumque cum
sonitu. psal.

Generatio praterit, generatio aduenit. Ecclef.

Videtur, vt vita, quisque suæ, seruanda sit curiosus?
Facit hoc, quod vnica viuenda hic data est, & quòd
semel amissa numquam (regulariter) refundi-
tur.

Ex qua statione, quibusque hybernis semel exce-
dit, numquam animus reuertitur.

Spiritus vadens, & non rediens.

Psal. 101. Spiritus pertransibit in homine, & non
subsistet, & non cognoscer amplius locum suum.

Dedisset duas vitas aut animas Deus: quam facile homines per temeritatem alterutram certe morti obiecissent!

Senibus iam & victis, alioqui olim prodigis aut satis liberalibus, cur tanta pecunie suæ tenacitas? Declinasse scilicet vires sibi effectis iam vident, quibus, si patam profundant, nouam parent.

Iuuenibus contra cur tam facilis iactura nummorum est? Ætas scilicet, & vires in vegeto adhuc corpore, commercijs & lucris aptæ, si quid disperierint, recolligi posse pollicentur.

Ergo Potentes, etsi quosdam amicos suos viles rebus suis, & necessarios vident; tamen, quia veterant illis aut egressis, aut exploris, novos ostentatis opibus commodisque inescatos, aut amicitias suas vltro ambituros, aut oblatas facile admissuros intelligunt; idcirco sunt ad rescindendas potius, quam dissoluidas, veteres amicitias, quæ nos humile vulgus, faciliores.

Pro Baptista vno amisso, sperauit Herodes mille Phariseos, aut Sadduceos &c. si collibuisse: magis facilius fuit, quod heri tam amicum habuit, hodie tam hostiliter adficiat, & hostem pro hospite gerere.

* *ij. Captatores gratia Potentiorum.* Circumvolitant enim Magnatum domos & Philosophi sepe ipsi, & Politici homines, & pauperes & diuites, vt floretum apes, vt aues dumeta, vt unguenta muscæ, vt horrea formicæ, vt frumenta columbæ, vt macella molossi, omnes spe emolumentum.

Non tam Aula, quam olla sunt quidam sectatores, & amici mensæ. Eccl. 6.

Pradam sequitur turba ista, non hominem. Seneca. *Curremus (inquit) sed in odorem unguentorum suorum.* Cant.

Iesum sequuntur multi non omnes studio verbi Dei, sed pars studio sanitatis, pars studio comedendi de panibus eius piscibusque &c. traxit suam quemque tam utilitas, quam voluptas.

Tam multi Potentum amicitias ambiunt, vt ipsos
iporumque palacia, putes obsideri, & ipsos amiciri
amicorum istorum pressura magis quam amictu suo,
& magis populo, quam auro suo, coronari.

Quid? etiam quidam per peruentores (vt ille vo-
cat) peruenire adfectant. Imò per largitiones, per
munera, per benefacta, quæ ferè & malo locuta & ma-
lesacta arbitror. Ennius. Ennius a-
pud Cic.
li. 2. off.

Hinc illud; *Dantur opes nullis nunc, nisi diuiti-
bus.*

Et; *Datori namque est qui dat, non danti verò nemo
dat.* Hesiod. op. & di.

Etsi, tam dare, quam hospitalè esse remuneratiis,
affectus auaritie est. D. Ambros. lib. 7. in Luc. c. 14.

Ita quidam captatorijs institutionibus imbuti, vt
manè, vt vespere; vt turbido, vt illumi lumine; vt
procelloso, vt sereno celo, ad Principum, quasi pisci-
um alitumue, capturam, aut ferarum venationem,
semper hamum aut rete suspendant, & munusculo,
quasi esca tenui, captent; ouem ex ouo, aut ex oue bo-
uem sperantes.

Tanta hodiè est, fuitque panè semper, ab auræis
mòx sæculis, *φιλότης*, & propriæ excellentiæ cupi-
ditas, vt meritisimè Calphurnia lex, si nunquam fu-
isset, nunc statui debere videatur.

Ingerunt se in Principum amicitias, per stultam sa-
pientiam multi, & quasi pro Penelope, imò pro He-
lena, certatim, vt Principes amicient, panè procari
non erubescunt. Vt umbra corpus, sic sequitur fortuna
lumina vulgus.

Tanto ergò agmine Volonum dicam? an violen-
torum? amicorum, ex quibus delictum optimorum
facere Principes posse sibi videntur (etsi sæpè copia
tanta nocet, & pessimi non rarò optimis preferun-
tur) Curias velut obsidentes, quæ miremur, Reges tã
faciles esse, ad veteranos amicos leuissima, aut nulla,
causa explodendos?

*iij. *Subplantatores*; & Eunuchi Regum incantato-
res, Colax, Morio, Ludio, & mille id genus homines, Subplan-
tatoribus,
Xx s alic.

alienæ felicitati insidiantes, conantesque aliena miseria beatitatem suam statuere, aliorum delectatione descendere, aliorumque ruina sibi gradum ad altum facere; quò ut pertingant, apud Reges & Potentes re plus nimio credulos, delationibus, & calumniis perfissimè veteres Regum amicos traducunt, ac hoc gradu tuo ipsos deturbant.

Ec rana loquax in penetralibus Regum ipsorum. Phil.

Senec. in Hippolyto. *Fraus sublimi regnat in aula.*

Senec. lib. 7. de benef. *Nec quisquam fingere contentus est leuia, cum magnitudine mendacij sciam querit.*

Idem ep. 3. lib. 1. *Errat ille, qui amicum in acria querit.*

Idem ep. 2. libri duodecimi. *Ambitus tam sollicitus est, ne quem ante se videat, quam ne se post alium.*

Incuruare (inquiunt tales honorato & optimo cuique) *ut transeamus.*

Nostrates vulgo id vocant *selem* alicui in tribunalis incere.

Sebastianum quendam sub Valente Eunachi, qui Imperatores sopiunt, animi eius rectitudine offensi, imperio destitui procurarunt. *Suidas in historiis.*

Venerunt ad Demetrium viri iniqui & impy ei fratres & Alcimus dux eorum, qui volebat fieri sacerdos: & accusauerunt populum apud Regem dicentes: Perdidit Iudas & fratres eius, omnes amicos tuos, & nos dissepit de terra nostra. 1. Machab. 7.

Itaque *vbi zelus & contentio, ibi inconstancia, & omne opus prauum.* Iac. 3.

Contentio, & Malitia subplantatorum istorum *transueris sensum Principum sine malitia, & minime ad fraudes eruditum.*

Vt naues cum magna sint, circumferuntur à modico gubernaculo, vbi impetus dirigentis voluerit; sic sapienter Reges quamlibet Magni & circumspiciti, necio cuius locutuseij lingua huc illucque, nunc ad huius indig-

ni ineptum amorem, nunc ad illius immeriti capitale odium adducuntur, abducuntur, reducuntur.

Ita non raro vnus Euauchus animum Principis occupat totumq; tenet, vt deinceps dicere vix possis, *cor Regi in manu Dei est*, sed in manu vnus illius adulatoris, qui vt mollè cerâ illud vt vult fingit, refringit, vertit, conuertit peruertit, *mutat quadrata rotundis*, triangularia quadratis, Regemq; vt vult, lupiter scilicet ille nouus, transformat & alterat arte.

Ita vulpem vulgò fabulantur, apud Leonem cetera animalia traduxisse: & ipsa vicissim, cum viderent apud suum se Regem, occasione vnus omnia regentis vulpecula, plus, quam vellent, viluisse; etiam statuisse, magno conatu vulpem in Regis odium trahere; itaque ipsi vulpecula tandem, specie honestæ legationis, ad disquirenda scilicet quæ ad Regem Leonem agrigentem sanandum facerent, ablegationem & Curia procul, procurasse. *Apolog. apud Ant. Gueuarram p. 3. ep. aur. ep. ad Neptem suam.*

Alij aliorum, dimissionem, quorum oculatam presentiam reformidant, specie honoris procurant.

Regum animos quidam verbis suis quasi pastillificant, & quò, & quâ volunt, versant, vti pastillos pistores & phararmacopœi, aut vt erudas & adhuc rotas hærentes glebas figuli Samiorum.

Quos Regum figuram sigulos polsis adpellare

Ex vasis gloriæ efficiunt vasa contumelia, atque ex phialis pellucidis, lebetes fuliginosissimos;

De vase electionis, vas Eiectionis;

De Legato, relegatum; id est bonos Principes corrumpunt vnâ & perdunt.

Hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud Dominum, & qui loquuntur mala aduersus animam meam. psalm. 108.

Ierem. 18. Descendi in domum figuli, & ecce ipse faciebat opus super rotam. Et dissipatum est vas quod ipse faciebat de luto manibus suis: conuersit.

Susque facit illud vas alterum, sicut placuerit in manu eius.

Quot in Curijs Principum adultores, tot ipsi figulos vides, quorum rotæ sunt doli animoque volatiles, quorum vi Reges, uti volunt, ferunt.

Iactare illi propemodum possunt d: Dominus tuus Regibus, Regumque populis, quod olim Dominus ad populum Israëlitarum, apud Ieremiam: *Nam sicut sicut figulus iste, non potero vobis facere domus Israël: Dominus: Ecce sicut lutum in manu figuli, sic vos in manu mea domus Israël.* Ierem. 18.

Habet Figulus in lutum ius forme, ius frangendi, ius refingendi? adultores habent in populum ius vitæ & necis, ita Reges suos usurpant obducendo.

Illud Pilati ad Christum; *Nescis quia potestatem habeo dimittere te?* iactare possint illi læpe ad populum, verius quam iustus.

Danielem summo iam loco apud Nabuchodonosorem, an non quidam eius farinae homines, carceris promotioni invidentes, religionis peregrinæ ipsum apud Regem aduersantes, è summo loco, ad locum leonum detraxerunt?

Mardocheum Assueri Regis olim seruatores, populumque Israëlitarum vniuersum, an non Amas Maecedo, apud Assuerum ipsum panem oppressit?

Aratum quemdam adolescentem, quo Rex Ptolemaeus ad se ob virtutem allecto in omnibus vti decreuerat, nonne inuidi quidam criminari, omnino apud Regem exautorarunt?

Palamedem vtilissimum bello Troiano Ducem nonne perdidit falsa proditio, inuentum fallacis Vlyssis? *Ouid. lib. 13. Metam.*

Nōrunt lippī & tonsores, & qui, & quem populum, & quam Nobilitatem & apud quem Regem (veterent scilicet ipsi, illorum miseria & ruina magis) ita infamârunt, ut nulla hætenus spongia delicti infamæ macula poruerit, non sanguine belli diuturni, adeo ut, ex Augeæ Regis Elijorum bubili sordidissimo facilius Hercules triginta annorum simum, traducto per modum

medium Alpheo flumine, egerere potuerit, quàm m-
 ferilli accutati facta atque infecta ab æmulis suis sibi
 adscripta vel adfecta, pænè toto ciuium sanguine e-
 luere.

Hinc populus olim, merito suo, Principibus suis
 semper carissimus, vixit deindè ipsidem suspectissimus;
 Proceres olim eiusdem gratiosissimi, apud ipsos iam
 eum non dissimiles exautoratis.

Multi scilicet (aiebat prudentissimè Rex magnus
 Artaxerxes) bonitate Principum & honore, qui in eos col-
 latus est, abusi sunt in superbiam, & non solum subiectos
 Regibus nituntur obprimere, sed datam sibi gloriam non
 sperantes, in ipsos qui dederunt moluntur insidias... Et in
 tantum vesania proruperunt, ut eos qui creditis sibi officia
 diligenter obseruant, & ita cuncta regunt, ut omnium lau-
 des digni sint, mendaciorum cuniculis conentur subuertere,
 dum aures Principum simplices, & ex sua natura alios
 estimantes, callida fraude decipiunt, & pietatem Regū
 sua crudelitate commaculant. Esther 16.

Itaque per tales fit, ut etiam ij, quibus in Curia val-
 de aridè fortuna videbatur, facillimè ab eadem de-
 struati, ex fumis ad ima casu grauissimo, derepentè,
 ignoris tam caulis quàm autoribus, corruant.

Ve solum ipsum (a quo firmà quæque solida nomi-
 nantur) quantumuis stabile & natura immobile, ta-
 men a vi ventorum, qui in visceribus eius innascun-
 tur, videmus nonnunquam à sedibus imis commoue-
 ri, patique è montibus suis valles, è vallibus montes
 fieri, & ruina ciuitatum dorso eius incubantium, sic
 repentè adobruui, ut dicas, & campos vbi Troia fuit; Sic
 reus primores sæpè videre est, iam dudum solidam in
 Curijs Principum gratiam suis meritis consequutos,
 mōx mōx, nescio quorum adulatorum, quasi vento-
 rum subterraneorum substationibus & suggestioni-
 bus, illa despoliari, ruere, ac omninò nullos, & nihili
 fieri.

Ex ouibus, lupos vespertinos, ex rosas rubeis, albas
 efficiunt, calumniarum suarum auri pigmento, cuius-
 modi assentatores,

Candi-

Candida de nigris, & de candentibus atra. Dicunt nulli bonum. Columna ipsa Reipubl. aut Provincia, sunt ipsissima ipsarum pestes, & fascino efficiunt, in rerum Dominis videri.

Ut Baptista sic ab Herodis gratia excident, vram heri vndeque honoratissimus vir, hodie latrocinis instar in vincula coniectus sit, non putatis, factum tam ab aliquo Curia subplantatore, Herodique adulatore, quam ab ipsa Herodiade adcuratum.

Dicitur est apud Regem fortasse homo nimis cecus, nimis Cynicus &c.

Dicitur est, Regem concionibus suis apud populum valde exautorare, vehementer Maiestatem laedere, sua temerario faciem sacram in Politicam misse, dextrè nec opportunè mittere, forsitan & oblique regnum adfectare &c. Quidni? De Christo etiam innocentiore peiora apud Pilatum iactata sunt.

* *iiiij Genus negotio. § 1. Secretum possit, rum regiorum, talis, § 2. Utilitatem sere solam querat.*

4. Negotiorum regiorum natura,

vt.

j.

Quibus aduersatur multa communitatio,

* *1. Secretum possit, aded, vt penè nulli secundo integre consilia Regum credi possint.*

Non ipsis vxoribus, quæ in Regum sinu dormiunt, sinus Regum debeat patere.

Samson imprudentissimè, qui Dalila suæ quamvis importunissimæ sedem vitium tantarum suarum, & quasi totius belli neruum tandem prodidit.

Arcana & Sacramentum Regis abscondere bonum est. Sigillis pluribus septem signare sua Reges, congruit.

Itaque vt multa in fronte Reges amicis ostentent, semper tamen plura ac potiora condant in recessu, & pectoris penetrati. *Potentis Fronti nulla pdes.*

Amicitiam atq; inimicitiam (vt loquitur Ennius) non semper fronte promtam gerunt.

Ludouici XI. Gallorum Regis consilium, quo Carolum suum, ob valetudinis imbecillitatem, scire latine vetuit, præter vnum istud, *Qui nescit dissimulare,*

ne sit regnare; multorum Magnorum pectoribus al-
tissime iulcatis. *Phip. Cominatus in h. i. Vincenzus Lu-*
patus lib. 1. de Magist. Francorum cap. 9.

Tiberius Imp. nullam æquæ ex virtutibus suis ac
dissimulationem diligebat. *Cornel. Tacit.*

Aquam benedictam Curia aliquem dare, tam pro-
verio nostrates iactant, quem fallere, aut vanis spe-
bus alios lactare solitum putant. Quamobrem sic?
Annon fortè, quoniam sapiusculè experti sint, Cu-
ria & Aulicorum esse proprium, aut fallere, aut spe-
rari pascere?

Omnia scilicet Potentibus suspecta, omnia solici-
ta sunt.

Siquidet Saul quod David prudens sit nimis, cauere eum
cepit. 1. Reg. 18.

Si dederint populi Davidi decem milia, Sauli mille,
invidet Saul, & credet, nihil Davidi dandum su-
petesse, nisi solum regnum. *Ibid.*

Sic ferè amant Potentes, & sic se credunt suis, tan-
quam aliquandò ipsi sint osuri, ex Biantis (vt quidam
falsò putant) præcepto; aut tamquam aliquandò fu-
turi ipsi amicis suis exosi.

*Vide Cic.
de Amici.*

Senecæ illud rariùs est qui exaudiat. *Amare sic inci-*
pet, tanquam non liceat desinere.

Itaque Potentes ferè impetum benevolentia, vt
curium, sustinent, & imperant, ne nimium fidenter
quemquam ament, ne cuiquam familiarius mysteria
regni omnia communicent.

*Quæ tam
vna con-
firvat a-
micitias,*

*Cic. in Lælio. Quonã enim modo quisquam amicus
meus esse poterit, cuius se putabit inimicum esse posse?*

Quo modo omnia in aurem sinumque eius secreta
effundat, quem sit aliquandò deserturus, vel à quo si-
bi videatur aliquandò deserendus?

Sed valet Biantia illa (si tamen Biantis est) disci-
plina, valet inquam, ad amicitiam si non omnem tol-
lendã, certè ad vesculam & omninò exilem semper
ac minimè vegetam efficiendam, ac consequenter ad
faciliùs dissoluendam, quod sc. non adedò multus est
curpandæ rei non altum radicata labor; quòd non
multa

multa dedolendi, dediscendi, desuescendi amicitias
ius, quod nunquam altè impressum fuit.

Ergò faciliores ad dissoluendas amicitias sunt po-
tentes, vt quas se. diffidentia ferè ipsis necessaria nun-
quam est passa altè radicari.

Vt exilis valdè est matrum de morte embriorum,
aut de liberorum mòx à partu, aut ab lactatione rap-
tu mæstitia, grauior de mortuis cum adoleuissent, &
cum ipse longo tempore amorem natorum concep-
sent; sic de amicitijs debilibus exiguus dolor, cum se
desierint.

Rursus; Secretorum iam communicatorum rina-
la, in multis id faciunt, vt suos non deserant, ne font,
quæ qui deserti sunt, sciunt incommodo maximo de-
sertoris, alijs prodant. Secretorum communicatio,
quasi obsides quidam, quædam arra, & quodam pignus,
certissimaque cautio est amicitiaè haud leuiter
dissoluendæ.

Iuuenalis homo acutissimus vidit, quid secretorum
communicatio, ad amicitiaè vel veræ vel simulatae fir-
mitudinem possit, cum dixit,

Quis nunc diligitur, nisi conscius? & cui seruetur

Aestuat occultis animus, semperq; tacentis

Nil tibi se debere putat, nil conferet unquam.

Participem qui te secreti fecit honesti.

Charus erit Verri, qui Verrem tempore, quo vult,

Accisare potest. Iuuenal. sat. 3.

Sed secretorum suorum communicatores haud fa-
ciles sunt Principes (vti dixi)

Ergò & ad deponendas mutandaque amicitias fa-
ciliores, tum quòd minimo dolore ab amicis vix ami-
cis discedant, tum quòd nihil timeant ab eis, quibus
omnia, aut valdè multa regni sui Sacramenta studio-
sissimè occultaerunt. Prodi se aut sua nihil ti-
ment.

ii.
Vtilitas
quæritur,

*2. Vtilitatem suam ferè quærat. In ea enim ius-
mana sententia ferè Potentes versantur, vt profusa ad-
icitias esse expetendas putent.

Tam

Tamdiu & tantum amant, quamdiu & quantum egent, dum scilicet emerferint.

Rusticationem & mercaturam quamdam illos hinc dicas exercere, quamlibet Nobilitatis id esse proprium ab illis abesse quam longissimè.

Vtenim Rusticus amat, pascit, colit, vaccas, oves, gallinas, agros alios alijs impensius, quòd hæc lactis, agnorum, lanæ, quorum, isti frumentorum alijs sint fecundiores; sic illi in amicos viliores propendunt magis.

Vulgiore superueniente, minùs vtilem ferè dimittant.

Cicero, aut quiuis alius autor, libro ad Herennium de Inventionem 2. *Amicitiam si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligimus; non est ista amicitia, sed mercatura quedam utilitatum suarum. Præterea, & arua, & pecudum greges diliguntur isto modo, quòd fructus ex eis capiuntur: hominum charitas & amicitia gratuita est.*

Amicitiarum peris.

Iure dixeris de talibus, quod quidam de Thaide meretrice; *Thaida si quis amat; non se, sua credat amari:*

Thais amore carens, munus amanti amat.

Disce, vel ex militibus, quos æquè omnes, & qualescunque, & vndecunque confluentes, bellis adhuc feruentibus videas excipi humanissimè, amicari, demulceri, honorari &c.

Quid? etiam alicubi nulli gestanda dabantur Signa Ducis, nisi qui scelerum iam fecerit usum, *Adtruleritq; in castra nefas.* Lucanus.

Audacissimus, perfidiosissimus, scelestissimus quisque ferè receprissimus.

Defetuerit verò bellum, & candida Pax postliminio adfictum tegnum, reuiserit; mòx videas charissimos olim illos, & tantos nuper amicos tirones, veteranos, Centuriones etiam & Tribunos exautorari, sæpè & rude indonatos, non lauro non auto honoratos, nonnunquam nec stipendijs emeritis ritè numeratis dimitti, forsitan etiam multari, & lorum pro lauro

nihil ad illos pertinere, sed breuiarium & rosarium
vociferabuntur; blaterones esse, omnibusque cathe-
dris explodendos &c.

Abiq; Synagogis facient vos.

An non igitur qui primum istos politica conueni-
enter & vtiliter Potentibus tractantes sic audiebant,
sic colebant, ac tantum non adorabant, deinde crasti-
no eosdem eadem quidem, sed commodiusculè saluti
Reip. & popelli, ex æquo & bono, adtingentes, deliros
centent, aut minus amant, meritò videri dicique pos-
sunt, amicitiam cum talibus magis commodi sui, quàm
charitatis causa coluisse?

Ergò Potentes ferè tamdiu amicos colunt, quam-
diu viles experiuntur.

— Ferè maxima pars morem hunc homines poten-
tes habent, quod sibi volunt

*Dum impetrant, boni sunt: sed id ubi iam penes sese
habent*

Ex bonis, pessimi & fraudulentissimi sunt. Plautus
in Capteuicis.

Vulgus nostatium verissimè nostrate lingua; *Ser-
uitium Dominorum, non esse hereditatem*, id est,
non esse peculium instar fundi, firmum ac perpetu-
um.

At ubi vtilitas in amicitia, vel sola, vel maximè
quæritur, quid restat, nisi vt eadem, vtilitate cessan-
te, facillimè fiat diuortium?

Cic. in Lælio. *Si vtilitas amicitias conglutinaret, ea-
dem commutata dissolueret.*

Senec. epistol. 9. libri 1. *Amicus, qui caussa utili-
tatis assumptus est, tamdiu placebit, quamdiu utilis
fuerit.*

* Sed contingit, amicos Potentum Potentib⁹ vtilis
esse desinere, vel iam cessantibus Potentū necessitati-
bus, vel amicis ipsis nunc per ætatem, nunc per fortu-
nā, nunc per rectè Conscientiæ dictamē impotentib⁹.
(Pollit. n. vel Palatinus ille, vel Curia, ab amico, quod
iustum

Cessante
causa ipsa
& ipse
intermo-
riantur,

iustum non sit, huic postulare isti prestare, verbi causa, ut aut libidinis minister, aut adiutor sit ad iniuriam; aut ut sit in libidine & iniuria dissimulator; quorum alterum hic Herodes noster, de sua libidine & in fratrem iniuria, optavit, nempe Baptistam de his flere; Baptista autem, ut vir bonus, renuit, cum flere Concionator diuinitus destinatus, nisi turpiet, non posset.

Ergo, & hinc amicitias cum Potentioribus non modò facile dissolui, sed sæpè etiam in odia acerbissima ac sempiterna conuerti contingit, non raro exilia & mortes adferre.

Ecce tibi ex textu nostro, exemplum ad manum, *Herodes hodiè misit, ac tenuit Iohannem, & adligauit eum, & inclusit in carcerem propter Herodiadem &c.* Iohannem, inquam, illum heri tam carum, ac patre dilectum suum.

Et mòx mòx eundem occidisset, neq; vincum diu aluisset, nisi populum timuisset.

Et quem Iohannem? illum ipsum, quem heri ac nodiustertius ille ipse Herodes ita custodiebat, ita libenter audiebat, ita multo audito eo faciebat, ut dormire non posset, nisi cunis suis (ut aiunt) a Iohanne agnatis.

Commodus fuit Herodi Iohannes, quum Iustitia, Turbis, Publicanis, Militibus predicauit, quoniam *opus Iustitia, Pax Regum & Regnorum?* Herodes illum tunc timuit, tunc reuerenter habuit; tunc custodiuit, obseruauit; tunc libenter audiuit &c.

Incommodior deinde est visus, quum dicere cepit, *Non licet tibi habere uxorem fratris tui &c.* & quum corripuit Herodem de omnibus malis qua fecit? Cepti esse contrariis operibus non tam regijs, quam tyrannicis? Tum dicto citius mutata in odium hesternæ obseruantia, *misit Rex ac tenuit eum, adligauit, inclusit &c.*

Hoc crimine ab vno

Disce omnes. 2. Æneid.

5.
Fortuna
secunda.

* v. *Fortuna*, quæ, quò cuique maior beatorum contingit, hoc Inferiorum cum ipso amicitias instabiliores facit. Parul

Parui faciunt eos, quorum bonorum non egent, alios contra egere suorum non ignari.

Cic. in Laelio. *Multorum opes prepotentium excludunt amicitias fideles. Non enim solam ipsa fortuna cecum est, sed eos etiam plerumque efficit cacos, quos complexa est. Itaque illi efferuntur fastidio, & contumacia, neque quidquam in sapiente fortunato intolerabilis fieri potest. Atque hoc quidem videre licet, eos, qui antea commo-
di fuerunt moribus; imperio, potestate, prosperis rebus immutari: sperniq; ab eis veteres amicitias, & indulgeri nouis.*

Quod scitissimè aiebat quidam, aliò spectans, *Nò bene conueniant, nec in vna sede morantur* *Ouid. metam.*

Maiestas & amor, huc leniter torqueri possit.

Nam cum Magni fere ab amicis minoribus secum agi velint, vt cum Magnis, non vt cum amicis ac pauius & alteris se (quod in vera amicitia expedit) minores contra non se minores semper, sed amicos recordentur, & hac pares arbitrentur, itaque versentur loquanturque non nunquam cum Magnis illis, vt cū paribus; Hinc fit non raro, vt offensi illi opibus Magni, animis Maximi, speris citò amicitias veteribus, nouis indulgeant, spe prolixioris à recentibus illis reuerentia. *el respecto, el despecto, el suspecto quattano tuto, aiunt Itali profectò verissimè.*

* Deinde, Amicus amico seruit, idemque ab amico expectat. Seruire autem nescit Maiestas Potentiorum illorum, ad huc se licet seruitijs proueniri.

Paradoxal! a noua & vetera, *Maior seruiet minori; Et, qui maior est vestrum, sit vester minister,* non didicerunt Potent s, vt opere illa repræsentent. Itaque verè amici esse non possunt.

* *Rursum;* Amicus amico fidenter prætere imperat, vt sibi.

Sed qui cuiusque etiam maiorum, imperium omne non morlescunt; amicorum minorum qui ferant?

Qui Rex est, Regem, Maxime, non habeat. Mat-
rial.

* *Item;* Amicus ad amici offensiones tacet, patitur
Yy i &c.

Iuribus amicitias repugnantisima.

&c. Potentes illas vt tormenta patiuntur, grauiffimè commouentur fc. & irascuntur.

* *Item;* Amicus amico ignofcit (*amici vitia vtrius, ni oderis, ait ille:*) Potentes vlcifcuntur.

* *Item;* Amicus nefcit ad:lari, filere ad amici vitia; Potentes nulla re aded vt adulationibus delectantur, monitoribus etiam blandiffimis afpeti& iniqui, claufis femper auribus Veritati. Omnia cum habeant aut habere cupiant, vnum hæc nolunt, qui ipfis de ipfis verum dicat.

Cic. in Lælio. *Monere & moneri proprium eft veramicitia, & alterum libere facere, non afpere, aliteruo patienter accipere, non repugnanter.*

Itaque, dùm amicus pauper cum potentiore, non tam incautè, quam candidè procedit in omnibus vtens amicitie iure, nec timet Potentis amici vitio maledicere, & paria ab illo poiçere, dùm fe amicitie iure alteri putat patem; cõtra verò Potens impotenter atque impatienter accipit, cogitans illam, quam dignitatis suæ maieftas facit, imparitatem; facile inciditur, in repentinum amicitie veteris vel diuidium, vel dissolutionem.

Adeo vnde quaque lubrica & difficilis (vt ille ait) *cultura Potentis amici*, non minus, quam serpentis capti retentio, de qua illud est. *Si laxæ crepit, si fringit, erumpit.*

Principibus placuisse viris non vltima laus est quidem, fed res sane perlubrica. Horat. lib. 1. ep. 18. ad Scauam.

Satius, audire foris & procul à Curia, aut legere, quid in Curia geratur, aut quales sint Curiales illi & amici Curie, quam in Curia vertari velle, & in ipsa Curia, Curie mala, & rerum meliorum incertiam experiri; vt fere aiebat doctus ille Franciscanus, in Curia maxima Caroli V. Imp. diu multumque veritatus.

Anton. Gueuarr. tom. 1. epp. aur.

*Notiffima vox est, eius, qui in cultu Regum confensu-
vat. Cum quidam illum inuerrigaret, quomodo rursus-*

nam rem in Aula consequutus esset, scilicet Senectutem? Inuimus, inquit, accipiendo, & gratias agendo de ipsis, ait etiam Aulicus alius Imperatoris alterius, Seneca libro secundo de Ira. Ire nunc, ite, & confidite in Principibus &c.

Baptista (opinor) non modò iure Officij Concionatoris & Legati Dei, sed amicitia cum Herode maxima, etiam fiducia, ausus est liberè, non asperè tamen, eundem adulterij, & omnium malorum quæ faciebat, admonere: sed Herodes ipse nec officio quidquam, nec amicitia tribuens, minimè patienter, nec vt Concionatorem, nec vt amicum, illum audiuit.

Baptistam, velut oblitum Maiestatis amici, minimè amice tulit reprehensorem. Regem se, non amicum, meminit.

Docuit amicos sic cum Potentibus, vt Magistri & amici leonum cum leonibus solent, timidè, scilicet, & contanter, conuersari.

III.

Quàm stulti Curiarum ac Potentiorum nimij sectatores.

Itaque est, cur valdè quædam miretur in quibusdam nimie Curia: sectatoribus, & (vt sic vocem) veris prociis.

Mirabile valdè, posse

- 1. Ambiri adè Curiam & Potentiorum amicitias,
- 2. Fieri omnia in Potentiorum gratiam mòx deserturorum,
- 3. Amicitias Potentiorum diuina anteponi.

Itaque hæc mihi iudicanda,

* 1. Ambiri Curiam &c. aded, vt dicere possis Principes à quibusdam obsideri, etiam a quibus minimè oportebat, scil. fortis hominibus &c.

Itaque sic ambiri Potentiorum amicitias,

Non aliud spirare, quàm Curiam, illos putes, non aliò adspirare, non malle vel in Cælum & Concilium Petorum ascendere. Tam ardentem Curia: procos eum, quàm Paridem Helenæ.

Ita scilicet muscæ quædam misellæ flammæ amon magno circumuolitat, à quibus mōx ambulantur, & aliæ quædam vnguenta latanter delibant, quib' mōx immoriantur.

Dixerit meritò quispiam de talibus, quod olim iocabunda vulpecula apud leonē, de asino illo tandem trucidato, quem auaritia & spes exonerandi sui & alios onerandi tertium ad Curiam ægroti leonis reduxisset, cum semel iterumque manifestum periculum euasisset, dixit, nempe *neq; cor neq; cerebrum asinum illum habuisse*. Tam enim excors, profectò est mentis, que impos, quam asinus iste, qui quis Curiam ita ambit, aut Aulicos. *Anton. Gueuarræ ep. aureis ep. 26. ad Mariam Gueuarræ neptem suam.*

O Curia curatum officina, Omnis qui uiderit te, respiciet à te, si quid curat salutem, & securitatem.

Aulici cuiusdam quondam magni vox ad amicum, non contemnenda;

Vsibus edocto si quidquam credis amico,

Vine tibi, & longè nomina magna fuge.

Vive tibi, quantumq; potes pralustria vitæ;

Sauum pralustri fulmen ab arce venit.

Nam quamquam soli possunt prodesse Potentes

Non profunt; Potius plurimum obesse solent.

Crede mihi, benè qui læuit, benè vixit, & intra

Fortunam debet quisq; manere suam. Ouid. li. 3. trist. eleg. 4.

Græcorum proverbio consonanter, quo dicitur *Procul à Ioue atq; fulmine.*

Contiguam habere casam proceræ turri, aut rupi præruptæ parum tutum.

Quod de coniugijs vulgò dicitur, valere hoc ipsū vel in amicitijs deligendis. *Si qua volēs apud nobiles, nabe pari, id est, amicitias & tibi iunge pares.*

Martialis prudentissimè, qui inter ea, qua vitam suam faciunt beatiorem, cum primis amicos parus recensuit.

Ad Potentes, vti ad ignem accedendum, nec propè nimium, nec procul nimis.

Ve enim remota flammæ illuminant, propiora cõ-
burunt; sic Potentes procul positos, ac rarius adparē-
tes, ferè amant ardentius, propioribus irascuntur, &
frequentius, & periculosius.

Formida sublimia semper.

Ut qui medicè viuunt, miserè viuunt; ita ferè qui Au-
licè.

2. Horum
causa sic
peccari,

* 1. Fieri omnia in Potentiorum gratiam & c. bona,
mala.

Graculus esuriens in cœlum, iusservis, ibit. Iuuenal. sat.

Doeg Idumæus à Saule iussus, audet sacrilegas
manus cæde Sacerdotum Nobes cruentare. 1. Reg.

Sed Doeg erat, id est mortuus, sed Idumæus, id est
terrenus, & sanguineus.

Malchus, vile ex Idumæa mancipium, immemor
auriculæ, quam Petrus gladio absciderat, per miracu-
lum sibi iam iam à Christo restituta, alapam Christo,
& armata, opinor, manu impegit, & dentifrangibu-
lus factus est illius, in cuius faciem Angeli desiderant
proficere, nullo alio operæ tam egregiæ pretio pro-
posito, quam ut Caiphæ Summo tunc Sacerdoti, &
patrono suo, placere posset, dignum patella opercu-
lum.

Micheæ 5. Percutient maxillam Ducis Israël.

Sed & hic erat Idumæus, & mancipiū seruilissimū,
homini etiam contra Deum paratus seruire & milita-
re. *Ibisus, ubi maxima merces.* Lucanus.

Bellisarius Iustiniano Imp. Dux delli, etiam Silue-
rium Pontificem Max. vnus Augustæ mandato obe-
dientior, quam diuino, mittit in exilium; itaque po-
stea ab ipsa iure desertus, atque excæcatus, tandem
sedentarius ad fores tugurioli suburbani stipem meu-
dicare coactus est. *Breu. Roman. 20. Iunij.*

Homo aulicus Principi contra Deum militans, ac-
cepit dignum tanto stratagemate stipendium.

D. Thomam Cantuariensem Ep. Henrici Anglo-
rum Regis aduatores quidam, in templo ante aram
ipsam aulicis sunt obruncare, tantum Regi ut placeret,

cui hæc vox eruperat, *Se in suo regno cum uno Sacerdote pacem habere non posse.*

Prohferuum pecus Aulicos istos!

Volsæus Cardinalis etiam Aulæ seruus pro Henrici VIII. diuortio, ac nouis (vt credebatur nuptijs) contra Deum hominesque ausus est militare, de quo *lib. 1. constat* (ait Sanderus) *cum tamquam reus læsæ Maiestatis regia adprehenderetur, eum dixisse. Vtinam uobis magis læsæ Maiestatis diuina res esset! nunc autem, non nulli rei magis incubus, quam vt Regi penitus inferretis, Et in Deum peccauit, Et Regis gratiam non obtinuit.* Sanderus lib. 1. de schismate Anglic.

Eccui ignoti sunt Guisbanorum, & maxime Cardinalis, Ecclesiæ Principis minime temerandi, ad gratiam vnus (scitis cuius) percussores?

Vidi, qui pro Principe suo, gladiū nudare ac stringerit, in turbam populi magnam, aliquem etiam vulnerarit, ac pænè totam turbam ciuitatem stare an iniuria nunc non disputo, viderint ad quos spectat: Ideoque caperit deinceps eidem Principi ex castissimo multò chærior fieri, pænèque filij aut Patris loco haberi, sed non ad multum tempus. Nam non ita multò pòst, cum nescio quo modo Principis illius sui ministros offendisset, ita omni gratia excidit, vt quam antea fuerat illi carus, tam esset illi deinceps odiosus.

Ah! nimium seruile genus, Principibus quam Deo paratius!

Quorsum, pro Herode, contra Iustitiam tam multa audere, quam audent multi, cum mòx ausos sit Herodes deserturus, fortassis & osurus?

Ac, pro
olor! De
n deteri

* 3. Amicitias Potentiorum diuinæ anteponi, quam stabilis, quam Deus ipse.

Ego Deus, & non mutor.

Misericordia Domini ab aeterno Et vsque in aeternum, super timentes eum. psal. 102.

Deus quum ferit cum quoquam fœdera, ferit sempiterna.

piterna. Violarus etiam vix deferit.

Et est Dei amicitia bene meritis tanto utilior, quā-
tō Potentissimis quibusque hominibus creditur De-
us potentior.

Putatis Curiam & opes Salomonis, ad quas tamen
Sibilla illa Sabę regina obstupuit, aliquid ad Dei no-
ticiā magnificentiam fuisse?

Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis
ascendit, quę preparavit Deus his qui diligunt illum. No-
bis autem revelavit Deus per Spiritum suum. .1. Cor. .2. ex
Lui. 64.

Dicitur in isto, quoniam bene. Itai 3.

Petrus vix delibara eius boni drachmula in monte
Thabor ut exclamaret! Bonum est nos hic esse, faciamus
et æternam velit illam mansionem.

Quas voces D. Franciscus, sacri Ordinis nostri Re-
mulus, cum ad quendam libertalem Comitem aliquis-
dō se conferrer, sperans sub eius signis decus adipisci
militiæ, noctu audivit a Domino familiarit̄ ita se in-
terrogante, Franciscus, quis potest melius facere tibi, Do-
minus, an Servus? Dives an Pauper? Et, cum respon-
disset, Tām Dominus, quam dives facere melius potest,
inferente statim, Cūr ergo relinquis pro seruo Dominum,
et pro paupere hōmine disutes Deum? Eadem aulicis i-
stis Potentiorum precis nunc repeto: Quis potest o Au-
lici melius facere vobis, Dominus, an Servus? Si Do-
minus, cūr ergo relinquitis pro seruo Dominum? Et D.
Bonau. in vita D. Franci c. .§. 4.

Cuius ta-
men ami-
citiā nul-
la utilior.

Filij hominum, usquequo graui corde? ut quid diligitis
vanitatem et queritis mendacium? psal. 4.

Optima Maxima amicis suis præstat Deus ille
Opt. Max. ut pessima quoque & maxima, amicitia suę
contemptoribus.

Ergo Bonum est confidere in Domino, quam confide-
re in homine. psal. 117.

Quis ut Deus, quis ita potens & gloriosus?

Quis tam nullius egens, & tamen omnium gentiū
amici-

amicitias expectans, non egestate, sed egenos iuvandi voluntate?

Bonum est sperare in Domino, quam sperare in Principibus psal. 117.

Quis ut Deus? non hostire tantum is solet, aut talionem suis referte, sed centuplum, etiam isthic.

Quis ut Deus? non alius ad salvandum, atque spontaneans & bonus, ac Deus, non alius æque verax, aut amicitie tenax atque efficax promissorum. Non ille aureis montibus tantum polliceadus dives, sed etiam exhibendis.

Dicissimus omnium rerum Deus votis humanis di-
rior, benevolentissimus, potentissimus.

Quis ut Deus? Homines nec quidquid volunt, possunt, nec quidquid possunt, volunt, nec semper præstant quod pepigerunt.

Ovid. de

Arte.

Horat. de

Arte.

Pollicitis dives quilibet esse potest, & montes aureos promittere; sed non semper in promptu atque in manu est, quod dignum tanto ferat hic promissor habitu.

Claudicat alterutro vel facultate vel voluntate, nonnunquam utroque, ita ut nec libeat, nec liceat amico benefacere.

Itaque ab hominibus sæpè si parturiant montes, præsetur ridiculus miles.

Que igitur illa Aulicorum istorum demerita est, qui cum acciderit tempus, in quo *amicitia huius mundi & Principis inimica sit Deo*, sitque ab altero ad alterum, re ipsa & opere, transfigendum, malim ab Herodis partibus stare offenso Deo, quam cum Deo stando & eius mandatis parendo, Herodem offendere?

Quis sapiens, imò quis meliort rationis usu præditus puer non eius amicitiam amicitie alterius anteponat, quem videat constantiorem, opulentiorē &c?

Que avis adeò stolidi, ut in cannis & a vîdimibus vento agitatis, nullam umbram facientibus iudicare malit, quam in cedrorum Libani galminibus?

Que

Quæ aquila malit in scarabæi fimo, quam in sinu
louis ac quiescere?

Quis in Arena ædificare domum suam malit, quã
super firmam petram?

Quis in Delo aut tremulis illis terris (quas môx di-
cebat Jarcés locet potius, quam in cantibus Marpescijs
aut Namurcanis?

Malè igitur, qui malunt, Herodibus inoffensis,
Deum offendere, quam Herodem inoffenso Deo.

Baptista verò sapientissimè, qui vt Deo officioque
suo seruiret, Herodem offendi susque deque ha-
buit.

Sed scio, accidit multis, quod illi adulteræ, quæ di-
cebat, *Video meliora, proboque,*

Deteriora sequor. Quid. Metam.

Curia, & Potentis amicitia *nomen iugiter tota die,*
ab omnibus etiam qui in media Curia versantur, egre-
gie blasphematur, & audit passim pessimè, eadem ta-
men ab omnibus pænè ambitur, raroque ab semel in-
gressis seridè deseritur.

Quotus Aulicorum quisque non illud Lucani sæ-
pè dixit, *Exeat aula Qui vult esse pius.*

Virtus & summa potestas,

Non cõeunt?

Quis nõ sæpè exclamauit, *Quis dabit mihi pennas si-*
cut colubæ, quis mihi Dædalus id faciat, & ex Curia euo-
labo, & requiescam? Ecce elongabo fugiens & manebò, &
requiescam? aut istud: *Elegi abiectus esse in domo Dei*
mei, in monasteriolo aliquo, magis quam habitare in
tabernaculo peccatorum? aut illud: *Beatus, qui prociui ne-*
gotij, viuunt rusculo contentus suo?

Prou. 17. *Melior est buccella sicca cum gaudio, quam*
domus plena victimis cum iurgio, strepitu, & Curia cu-
ris.

Quò mihi multitudinem hanc victimarum, cum
tanta multitudine curarum in Curia ista meto cura-
rum Oceano inexhausto: quid hic moror, vt nota ni-
hil omnibus, ignotus moriar mihi?

Quotum senem & decrepitem in Curia fieri, cum
Simi-

Similio illo Duce Imperatoris Adriani, ut tunc quoque inscribatur, *Hic inacer Similius, annos quos sed, ut seipsum tantum vixerit? Septennium enim ta numerabat vir sapiens, tempus, quo relicta Petra & Curia, priuatus sibi vni vixisset. Dion. Cass. hist. in vita Adriani Imp.*

Quorsum? Cedam potius atque abibo.

Sed nemo tam abit, quam abiturit, aut est similis abeunti.

Dic mihi cras istud, Posthume, quando venis?

Cur, qui ambiturus aditurusque Curiam, ut boni, curebas; nunc abiturus, & tam mala deieturus re-
ptas? maxime, cum sit seipsum natura animantium omni-
um mali fugitantiore, quam adpetens boni?

Sed quid? *Non possum* (inquis) *tecum vivere, o Curia, nec sine te.* Martial.

**Curia ad-
similari
Helenæ,**

Curiam ergo Helenæ illi, Dijs ipsis stupenda pul-
critudinis fæminæ (ut auctor est Demetrius Moschus)
iure compares. Nam, ut eam, et si primis amatoribus
suis aut damnosam aut luctuosam, non tamen sem-
per amatores deperierunt; sic Curiam multis exu-
lem, semper multi colunt.

Theseum primum suum amatorem, & seu rap-
torem seu custodem, Helena illa multis incommodis
adfecit, regno Athenarum exiit, ut in Theseo refert
Plutarchus.

Eadem deinde Menelaum maritum, nescio quem
hospitem Paridem furim sequuta, delerendo multa
adflixit, nec minus infamavit, & Græciam totam in
Troianos armauit.

Nihilominus eadem etiam flagrante bello inuenit
amatores ac defensores.

Quis &, quamquam Trojanorum senes prudenti-
tissimi (ut est apud Homerum Iliad. 3. de ipsa dixerent,
Omnino immortalibus Deabus vultu similis est.)

Sed licet talis sit, in navibus redeat

*Neque nobis, liberisq; in posterum detrimentum relin-
quat,* quod notat Aristoteles libr. 2. Ech. c. ultimo, quæ
exponens Albertus Addit, *Sapientes plebis non nisi
sacro*

auerto vultu terga vertentes eam quali fle, vocemque publicam iussit. Helenam esse fugiendam; ne fixius pulchritudinem suam intuentes alliceret ac ligaret; Inuenit tamen etiam tunc stultum suum, Deiphobum Paridis fratrem, qui mortuo Paride, se vxorem quoque duceret, sed maiore damno atque iniuria, quam priores. Nam quum ex Græcos suos, desperata Troie captiuitate, velut abiturientes, ostentato ex arce signo quod conuenerat, face ardenti reuocasset, atque ita Troiam Græcis prodidisset, capta iam vrbe, etiam Deiphobum iusto marito Menelao (quem ad eius dormientis conopæum introduxerat) occidendam propinauit, sicque vnus temporarij mariti cæde, iusto marito Menelao iterum est conciliata. Formina sanè iam tùm perire dignissima, cum pestilentia Lacedæmonem vrgente, & oraculo significante, *luem cessaturam, si quotannis nobilem aliquam virginem immolarent*, ipsam aliquandò forte ductam, ornata, ac benè vittatam, iamque sub cultris positam, aquila deuolans seruauit, quum gladium scilicet abripuisset, illatuniquè in armentum buculæ imposuisset, ut refert Plutarchus tom. 2. moral. in parallelis. Et Pierius Val. l. 19. Hieroglyph.

Illilli, tam multis infaustissima, fæminæ, Curiam & Herodis amicitias compares. Vtraque enim amatonibus suis perniciosissima.

Vel certè Dalila, quam tanto semper ardentius infelix Samson deperibat, quo illa frequentius dolosiusque contra Samsonem pro Philistæis egerat. **Dalila,**

Vel sexui fæminarum, quas et si æquè omnes verbo blasphemant, re tamen vera ferè nemo non amat, & rarus est, qui refugiat nuptias. Non enim omnes capiunt hoc verbum. **Amori fæminarum,**

Vel militiæ, quam fractus bello miles quisque exsecratur, nec tamen deserit, aut quum deseruit tantisper, mox repetit quod nuper omisit, ut primum vel signū extollitur, vel tympana quatiuntur, id est, mox ut miles conseribitur. **Militiæ,**

Vel Ebrietati, quam ebrij omnes doloribus capitis

Ibrietati, pitis moribundi, & ructabundi noctu damnant, eluculo tamen primo ad immania sua pocula rediunt.

Cafeo, Vel cafeo, qui ab omnibus pænè, medicis non medicis, malè audit, sine quo tamen vltime mensæ, etiam medicorum, putantur inhonora.

Equo Sciano, Vel melius equo Sciano, de quo ita prisci loquuntur. Creditus est equus ille ex Diomedæis equis prognatus, insigni quidem specie, verùm eiusmodi quocumque facto (sic illi loquebantur) vt quisquis illum possideret, is cum omni domo ad interuiccionem vsque intraret, id quod Cn. Seius primus eius dominus (a quo & Scianus dictus est) capitis damnatus, ac supplicio adfectus planè miserando; deindè & Dolabella, bello interfectus; post hunc Cassius ab hostibus occisus; inceptus Antonius, derestabili exitio perditus probant. Hunc equum C. Bassus Argis sibi vltimum refert, incredibili pulchritudine, vigore, & colore exuperantissimo nempè puniceo. Vide Gellium lib. 7. noct. Att. 6. 9.

Nam nemo non ferè Curiam amat, quam nullis nouit fuisse atque etiamnum esse exitiosissimam.

Ita meretricio nescio quo lenocinio, aut (sperè dixi) magico carmine valet Curia, & Potentia, vt volentes ad se adducat, vel inuitos trahat, adductos tractosue teneat fortius, quam magna vis Magnetis ferreum Mahumetis simulacrum, aut ferreum Cupidinem in Diana templo, nulla circumligatione.

Labyrintho. Labyrinthum adpelles, vnde ingressus semel, nisi potenti gratia Dei, quasi Ariadnao quodam filo, egredi nec Theseus ipse potest.

Opus pænè sit Angelis cogentibus, & manum apprehendentibus, vt Aulicum extrahant, pænèque extrudant, vt quondam Lothum manu apprehenderit, eduxeruntque eum cum suis, & posuerunt extra ciuitatem Sodomorum. Gen. 19.

*Renocare gradum, priuaque euadere ad auras,
Hoc opus, hic labor est. Pauci, quos equus amant
Iupiter, aut ardens euexit ad æthera virtus.* Di

Dis geniti poruere. Virgil. 6. Æneid.

Itaque hoc diligentius providendum, ne faciles ad ambitum, aut ad ingressum simus, vnde tam difficilis exitus est.

Dehortatiuncula.

Et verò, quorsum sic ambire amicitiam inconstantis Herodis, qui si hodiè me obseruauerit, libenter audivit, audito me multa fecerit, destruxerit, adificarit, mutarit triquetra quadratis, quadrata rotundis, orbem motu non tam proprio, & suo, quam meo vnus rexecit, cras alio audito, expeditis lictoribus me cum Baptista adligabit, ad carcerem damnabit, obtuncabit?

Quòd mihi tam constanter agere cum inconstantibus?

Quorsum amare Herodem nescio quem *profundi sermonis & ignotæ linguæ*, id est, qui nihil mecum quàm simulet, dissimulet, cuius nec linguam, nec nutus, nec signa, nec mentem, nec ipsius, nec interpretis cuiuscunque vnquam satis intelligam? Apud quem cū rofas spirare credidero, spinas inueniam? cum panes illū dicere, experiar loquutum vel lapides, vel scorpiones?

Quid mihi cum *Aula*, quæ esse solet *simulatrix*, plena dolorum?

Cuius ora *fauo mellis*, pectora *felle tument*? vt olim cum Sallæo meo ludens scripsi? Cum Curia, quæ loquitur ad *Iudam* & ad fratres eius *verbis pacificis in dolore*. Machab. 7.

Quid? etiam Baptista illic falli simulata obseruatiua? simulata audiendi eius libentia? simulatis, quasi ad gratiam eius, Reipub. conuersionibus?

Quocum non sic agatur, si sic cum Dei Legato, Deique Baptista, & tam publicæ & certæ probitatis vito simulata, dissimulata omnia?

Quid mihi, si Deum timeo, si Conscientiam reuereor, cum Herodibus, qui ne vnciola aut drachma, non scrupulum Timoris Dei, nec scrupulus vllus Cōscientiæ? qui nec *mentham*, nec *anethum*, nec *cyminū* decimabit, & præterea relinquet *graviora legis*, *Iudicium* & *Misericordiam* & *Fidem*? Matth. 23.

Z z

Qui

Qui, dum vtile sibi & commodum sit, etsi inhonestum atque iniustum sit, tamen, ad vnius Herodiadis subplicem libellum, & votum simplex, iubebit vel Baptistam capi, ad ligati, in carcerem trudi, omnia subhastari, caput amputari?

Fœlix, quem faciunt aliena pericula cautum!

Fœlix quicumq; dolore

Alterius discas posse carere tuo!

Nostri Baptistæ fors, speculorum multorum inhiat sit vobis omnibus Auditores, nobis maximè Concionatoribus, Dei que nostri Legatis &c.

E C H O

CONCIONIS XXIII.

THEMA. Adiecit tamen tandem Herodes hoc super omnia. Ipse enim misit, ac tenuit Iohannem, & alligauit eum, & inclusit in carcerem, propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui, quia auerat eam. Luc. 3. Marci 6. Matth. 14.

Facta repetitione vsitata, sic propositum;

Dicendum hodiè mihi

1. Peccatum vnum, alterius esse causam, & ipsam alterum sæpe alterius esse pœnam;

2. Quomodo peccatum vnum dicatur, sitq; re vera alterius causa;

3. Quo modo, & cur captivitas Baptistæ dicatur peccatum transcendens.

A V E.

I.

Peccatum vnum, alterius esse causam, & ipsam alterum sæpe alterius esse pœnam.

Probos Improbosque semper proficere, Vt Probis viris (Auditores &c.) cura est semper proficendi, longiusque semper & altius ad Virtutis verticem progrediendi; sic Improborum omne studium est peccata peccatis cumulandi. Vtrique studium magnum accruandi, his vitutes, illis